

Nr 62.

Ankom till Riksdagens kansli den 30 april 1915 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av anslaget till överståthållarämbetet, avseende ökat bidrag till avlöning åt den under andre stadsfogden i Stockholm lydande exekutionsbetjäningen. (3:e avd.).

Uti den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 8 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, tillsvidare för ändamålet beräkna en höjning från och med år 1916 av det å ordinarie stat upptagna anslaget till överståthållarämbetet, 97,822 kronor, med 10,000 kronor eller till 107,822 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen den 26 mars 1915 avlåten proposition, (nr 97), med åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag föreslagit riksdagen att å staten för överståthållarämbetet, i stället för det till avlöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm upptagna belopp, 12,200 kronor, från och med år 1916 såsom bidrag till avlöning åt den under andre stadsfogden i Stockholm lydande exekutionsbetjäningen anvisa ett belopp av 21,000 kronor samt till följd därav från och med år 1916 höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till överståthållarämbetet från 97,822 kronor med 8,800 kronor eller till 106,622 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Vidare har herr *K. A. Tengdahl* uti en inom andra kammaren väckt motion (nr 226) föreslagit riksdagen besluta att å staten för överståthållareämbetet, i stället för det till avlöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm upptagna belopp, 12,200 kronor, från och med år 1916

såsom bidrag till avlöning åt den under andre stadsfogden i Stockholm lydande exekutionsbetjäningen anvisa ett belopp av 30,000 kronor samt till följd därav från och med år 1916 höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till överståthållareämbetet från 97,822 kronor med 17,800 kronor eller till 115,622 kronor.

Beträffande de till stöd för denna framställning av motionären anförda skäl får utskottet hänvisa till motionen.

För ifrågavarande ändamål har sedan lång tid tillbaka anslag beviljats. Emellertid har frågan om statens skyldighet att helt eller delvis avlöna exekutionsbetjäningen i Stockholm allt från mitten av 1800-talet varit omtvistad och riksdagen har vid olika tillfällen intagit växlande ståndpunkter i denna fråga. Så hava i åtskilliga fall framställningar om höjning av anslaget av riksdagen avslagits under hänvisning till att Stockholms stad i likhet med andra städer vore skyldig att själv bekosta exekutionsväsendet. Å andra sidan har riksdagen vid upprepade tillfällen höjt ifrågavarande anslagsbelopp, därvid framhållits statens skyldighet att anvisa medel till berörda tjänstepersonals avlöning samt att, därest avlöningen befundes otillräcklig, ytterligare anslå de medel, som erfordrades till densammans förbättrande.

Sedan en av Stockholms stadsfullmäktige och överståthållarämbetet år 1912 tillsatt kommitté i avgivet förslag angående bland annat reglering av avlöningen för ifrågavarande befattningshavare hemställt, att Stockholms stad skulle åtaga sig avlöande av den del av exekutionsbetjäningen, som utgöres av de under förste och tredje stadsfogden tjänstgörande utmätningmän, men, vad beträffade de hos andre stadsfogden anställda exekutionsbetjante, uttalat, att kommittén på grund av de utredningar, som i ärendet verkstälts, ansåge, att skyldigheten att avlöna åtminstone denna del av exekutionsbetjäningen borde åligga staten, har överståthållarämbetet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 oktober 1913 hemställt om förhöjning av statens bidrag till exekutionsbetjäningens avlöning genom anvisande av ett extra anslag för ändamålet å 17,800 kronor. Ämbetet har därvid bl. a. anfört, att det uppenbarligen vore av vikt, att nu av statsmakterna bleve avgjort, om staten eller kommunen hade skyldighet att avlöna den egentliga exekutionsbetjäningen i huvudstaden och om således det ålåde staden att ansvara för hela det belopp, som utöver det utgående statsanslaget å 12,200 kronor för ändamålet erfordrades, eller om det tillkomme staten att anslå därför ytterligare behöfligt bidrag. På de av kommitterade framhållna och förut

i frågan anförda skäl ville det synas överståthållarämbetet, som om avlöningen till denna exekutionsbetjäning åtminstone med den begränsning, som av kommitterade ifrågasatts, borde utgå av statsmedel.

Löneregleringskommittén har avgivit utlåtande över denna framställning och därvid, beträffande frågan om statens skyldighet i förevarande avseende, på anförda skäl gjort gällande, att någon rättslig sådan skyldighet icke förefinnes, men å andra sidan framhållit, att staten detta oaktat allt ifrån början kommit att vidkännas kostnad för exekutionsväsendet i Stockholm. Denna kostnad syntes till någon tid hava täckt utgifterna för ändamålet. Sedan emellertid de senare stegrats, hade staten vidare vid olika tillfällen och även i jämförelsevis senare tid åtagit sig ökad kostnad, ehuruval icke i större mån, än att jämväl kommunens medel i stigande grad måst tagas i anspråk. Staten hade aldrig helt undandragit sig kostnad för exekutionsbetjäningen i Stockholm, men denna kostnad hade med tiden antagit karaktären av ett blott bidrag.

I det nu föreliggande spørsmålet kunde det alltså sägas, att det i realiteten vore bidragsståndpunkten, som staten sedan länge intagit.

Härefter yttrar kommittén följande:

»Då nu icke någon ny omständighet inträffat, som skulle kunna anses fordra indragning av det för närvarande från statsverket utgående bidraget till exekutionsbetjäningen i Stockholm avlöning, men däremot företagna undersökningar av hithörande förhållanden enligt nuvarande ordning synas erbjuda positiva stöd för bibehållandet av ett sådant bidrag, samt därigenom en obruten överensstämmelse med de historiska förhållandena beträffande överståthållardömet skulle upprätthållas, så har löneregleringskommittén trots sig böra stanna vid den meningen, att statsverket bör fortfarande lämna *bidrag* till avlöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm. Denna mening anser löneregleringskommittén böra bliva gällande under nu överskådliga förhållanden och särskilt så länge icke någon mera fullständig reglering av statens och Stockholms stads inbördes ekonomiska förhållanden, åtminstone beträffande överståthållarämbetet i dess helhet, blivit åvägabragt.»

Vidkommande frågan om detta bidrags belopp anser kommittén, som ställer sig avvisande till förslaget, att staten skulle ensam bestrida avlöningen för vissa särskilda tjänster, att detsamma bör bestämmas till 21,000 kronor och det nuvarande anslaget sålunda höjas med 8,800 kronor.

Slutligen har kommittén uttalat, att, därest kommitténs förslag i ämnet vunne bifall, statsmakterna borde kunna förvänta, att genom överståthållarämbetets och Stockholms stads försorg de för staten och landets alla kommuner så viktiga tjänsteuppgifter, vilka berodde på handläggning av andre stadsfogden i Stockholm och honom underlydande, bleve i behörig tid och ordning fullgjorda.

Departementschefen har i huvudsak anslutit sig till löneregleringskommitténs ståndpunkt i frågan.

Utskottets
yttrande.

Den av löneregleringskommittén avvägabragta utredningen har enligt utskottets mening ådagalagt, att någon rättslig förpliktelse för statsmakterna att åtaga sig kostnad för avlöning av exekutionsbetjäningen i Stockholm icke förefinnes. Den omständigheten, att Stockholms stad på grund av utredda historiska förhållanden kommit att beträffande kostnaderna för exekutionsväsendet intaga en gynnad undantagsställning i förhållande till rikets övriga städer, utgör icke, såsom ock 1903 års statsutskott framhöll, giltig anledning att genom beviljande av förhöjt statsanslag ytterligare öka ifrågavarande särskilda förmån för huvudstaden. Vid sådant förhållande kan utskottet ej tillstyrka vare sig Kungl. Maj:ts föreliggande förslag eller herr Tengdahls motion.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att Kungl. Maj:ts förevarande proposition ej må av riksdagen bifallas,
- b) att herr Tengdahls ovanberörda motion ej heller må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 30 april 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, H. H. K. Ericson, C. G. Ekman, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson*, greve *N. F. Posse, J. L. Widell, N. O. Bruce* och *C. I. Asplund* samt
 från andra kammaren: herrar *A. Ekman, H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun och *J. A. Ingvarson*.

Reservation

av herrar *C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, H. H. K. Ericson, C. G. Ekman, G. M. H. Ekelund*, greve *N. F. Posse, J. L. Widell, C. Persson* i Stallerhult och *N. A. Nilsson* i Kabbarp, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Den av löneregleringskommittén åvägabragta utredningen har enligt utskottets mening ådagalagt, att någon rättslig förpliktelse för statsmakterna att åtaga sig kostnad för avlöning av exekutionsbetjäningen i Stockholm icke förefinnes. Utskottet håller sålunda före att i vidsträcktare mån än till ett av billighetsskäl betingat bidrag till avlöning av ifrågavarande tjänstepersonal böra statsmedel icke ifrågakomma.

Beträffande den nu föreslagna höjningen av ifrågavarande bidrag har utskottet ställt sig synnerligen tveksamt. På grund av den i utredningen omförmälda billighetssynpunkten har utskottet likväl icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag, men kan å andra sidan icke förorda den av herr Tengdahl föreslagna ytterligare höjningen av bidraget.

Utskottet finner sig emellertid böra uttryckligen framhålla, att, då utskottet sålunda förordar den av Kungl. Maj:ts föreslagna höjningen av anslaget, utskottet förutsätter, att krav på ytterligare höjning av statsbidraget icke skall ifrågakomma, och att genom försorg av Stockholms stad, vilken det sålunda enligt utskottets åsikt åligger att svara för avlöning åt exekutionsbetjäningen därstädes, dylik betjäning anställs i sådant antal, att underexekutorsgöromålen i Stockholm må komma att i behörig tid och ordning fullgöras.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med avslag å herr Tengdahls ovanberörda motion, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, å staten för överståthållareämbetet, i stället för det till avlöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm upptagna belopp, 12,200 kronor, från och med år 1916 såsom bidrag till avlöning åt den under andre stadsfogden i Stockholm lydande exekutionsbetjäningen anvisa ett belopp av 21,000 kronor samt till följd därav från och med år 1916 höja det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till överståthållarämbetet från 97,822 kronor med 8,800 kronor eller till 106,622 kronor.»